

**Звіт про громадське обговорення
проекту наказу МОН «Методичні рекомендації щодо забезпечення
якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у
закладах вищої освіти України»**

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення:

Міністерство освіти і науки України.

2. Зміст питання або назва проекту документу, що виносилися на обговорення:

Проект наказу «Методичні рекомендації щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України», розроблений Міністерством освіти і науки України в рамках реалізації «Концептуальних засад державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти», з метою підвищення якості викладання, вивчення та використання англійської мови у закладах вищої освіти України. Цей документ підготовлено з врахуванням принципів законопроекту «Про функціонування англійської мови як мови міжнародного спілкування в Україні», а також Рекомендацій Ради Європейського Союзу від 22 травня 2018 року щодо ключових компетентностей для навчання впродовж життя.

Документ передбачає рекомендації керівництву ЗВО України, викладачам англійської мови за професійним спрямуванням та англійської мови для академічних цілей ЗВО, викладачам фахових дисциплін англійською мовою.

Громадське обговорення проводилося у формі електронних консультацій. Проект наказу було розміщено 28 березня 2023 р. на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України за посиланням:

<https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-do-gromadskogo-obgovorenniya-proyekt-nakazu-metodichni-rekomendaciyi-shodo-zabezpechennya-yakisnogo-vivchennya-vikladannya-ta-vikoristannya-anglijskoyi-movi-u-zakladah-vishoyi-osviti-ukrayini>

Пропозиції та зауваження до проекту наказу приймалися до 14 квітня 2023 року у письмовій формі за адресою: oleksandra.laktionova@mon.gov.ua, (відповідальна особа – Олександра Лактіонова, державний експерт експертної групи з питань вищої освіти та освіти дорослих).

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні:

Протягом встановленого для обговорення з громадськістю терміну надійшли зауваження та пропозиції від двох адресантів: Олексієнко К.О.; Оксани Музиченко.

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення міститься в додатку.

5. Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення.

При доопрацюванні проєкту наказу зауваження та пропозиції, отримані під час громадського обговорення, враховано частково.

ЗВІТ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ГРОМАДСЬКОГО ОБГОВОРЕННЯ
до проєкту наказу МОН «Методичні рекомендації щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та
використання англійської мови у закладах вищої освіти України»

Зміст відповідного положення проєкту акта	Пропоновані зміни / зауваження / пропозиції, автор	Результат врахування
<i>Олексієнко К.О.</i>		
<p>1. Формування культури якості викладання, вивчення та використання англійської мови в ЗВО. Створення англомовного середовища</p>	<p>створення англомовного середовища – в українських закладах освіти виключно україномовне середовище</p>	<p>Не враховано</p> <p>Англомовне навчальне середовище з метою якісного вивчення, вдосконалення викладання та використання англійської мови в освітній і науковій діяльності може створюватися, базуючись на пунктах 4, 5 і 7 статті 21 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», пункту 3 статті 48 Закону України «Про вищу освіту».</p> <p>Вміння спілкуватися професійно іноземною мовою належить до базових (основних) компетенцій – «комунікації» відповідно до дескрипторів НРК, рекомендовано як загальну компетентність для формування стандартів вищої освіти.</p>

		Створення лінгвопрофесійного середовища є одним із ключових сучасних методів вивчення іноземної мови для підготовки фахівців в різних галузях знань, забезпечення ефективного формування у здобувачів комунікативної компетенції. Зокрема за допомогою використання рольових ігор, які моделюють реальне професійне спілкування майбутніх фахівців, завдання на пошук помилок, порівняння різних ділових ситуацій. У студентів з'являється можливість імітації іншомовного середовища.
Фокусування уваги та ресурсів на проблематиці викладання, вивченні та використанні англійської мови буде сприяти формуванню у різних груп стейкхолдерів	стейкхолдерів – замінити англізм на питомие українське слово	Враховано частково
Англійська мова та її розвиток повинні стають частиною узгодженої загальної корпоративної культури ЗВО, вибудованої на спільних підходах (лідерство, інноваційність, креативність, добросесність, застосування інноваційних освітніх технологій) та відповідних принципах (відкритість, демократичність, рівний	корпоративної культури ЗВО – ЗВО це не корпорація і не підприємство, вилучити хибне використання терміну корпоративна культура;	Не враховано Є загальноживаним концептом в сфері управління, організації діяльності закладів освіти, соціокультурним феноменом. Використання терміну «корпоративна культура» давно вийшло поза межі суто корпоративних формувань, підприємств, метою яких є отримання

<p>доступ, справедливість (однакова винагорода за рівний обсяг виконаної роботи), відзнака/ винагорода за ініціативність/інновації тощо</p>		<p>прибутку. Найбільш споріднений синонім – «організаційна культура», разом із тим глибина наукової дискусії, використання цієї термінології в практиці ЗВО в Україні свідчать про доцільність застосування саме концепту «корпоративної культури». Корпоративна культура ґрунтується на колективних цінностях та визначає основні орієнтири поведінки членів університетської спільноти. Корпоративна культура як система цінностей та принципів, які поділяються і підтримуються членами університетської спільноти, об'єднує в собі професійну, організаційну, правову, економічну, комунікативну, інформаційну, екологічну, моральну культуру, а також елементи освітянської та студентської субкультури, що реалізуються через відповідні традиції, переконання, етичні норми та звичаї.</p>
<p>Фінансові стимули: матеріальні (премії, надбавки); повна або часткова компенсація витрат на сертифікацію (підтвердження рівня володіння мовою), проходження курсів з</p>	<p>Фінансові стимули – я українець і платник податків відмовляюсь фінансувати чужу англійську мову</p>	<p>Не враховано Підтримка та сприяння вивченню іноземної мови передбачено законодавчими актами як в Україні, так і ЄС.</p>

<p>вивчення фахової англійської мови; включення до індивідуальної програми підвищення кваліфікації НПП участь в освітніх заходах з розвитку педагогічної та лінгвістичної компетентностей (для викладачів АМПС/АМАЦ), підвищення кваліфікації з розвитком педагогічної компетентності та рівня володіння англійською мовою (для викладачів ФДАМ)</p>		<p>Відповідно до статті 10 Конституції України держава сприяє вивченню мов міжнародного спілкування. Пріоритет підтримки саме англійської мови зазначено у статті 7 Закону України «Про освіту», а також передбачено пунктом 4 статті 24 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».</p> <p>Пунктом 7 статті 61 Закону України «Про освіту» керівнику закладу освіти відповідно до законодавства, установчих документів та колективного договору надається право встановлювати педагогічним і науково-педагогічним працівникам доплати, надбавки, премії за використання в освітньому процесі іноземних мов.</p> <p>Згідно з</p> <p>Мовна політика Європейського Союзу також спрямована на розвиток національних мов і підтримку вивчення іноземних мов, що має суттєве значення особливо в інтеграційних процесах України.</p>
--	--	---

		Англійська мова є однією із робочих (процедурних) мов ЄК.
Рекомендації щодо створення належних умов для якісного викладання фахових дисциплін англійською мовою в ЗВО	Викладання фахових дисциплін англійською мовою в ЗВО – усе викладання в закладах освіти України проводиться виключно українською мовою	Не враховано – не відповідає законодавству Відповідно до пункту 3 статті 48 «Про вищу освіту» ЗВО має право прийняти рішення про викладання однієї, кількох або всіх дисциплін, виконання індивідуальних завдань та проведення контрольних заходів англійською мовою, за умови що усі здобувачі освіти, які вивчають відповідні дисципліни, володіють англійською мовою. У разі якщо є письмове звернення від одного чи більше студентів, заклад вищої освіти забезпечує переклад державною мовою.
Викладачам ФДАМ слід активно мотивувати студентів до підготовки публікацій наукових здобутків англійською мовою, участі у міжнародних наукових заходах, професійних конкурсах та проєктах від стейкхолдерів та програмах академічної мобільності	Активно мотивувати студентів до підготовки публікацій наукових здобутків англійською мовою – первинна публікація українською мовою	Не враховано Відповідно до пункту 2 статті 22 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» наукові видання публікуються державною мовою, англійською мовою та/або іншими офіційними мовами Європейського Союзу. У разі публікації англійською

		<p>мовою та/або іншими офіційними мовами Європейського Союзу опубліковані матеріали мають супроводжуватися анотацією та переліком ключових слів державною мовою.</p> <p>Можливість проведення англійською мовою публічних наукових заходів (наукових конференцій, круглих столів, симпозіумів, семінарів, наукових шкіл тощо) також передбачено статтею 22 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».</p>
<i>Оксана Музиченко</i>		
<p>На першому місці в освіті має бути вивчення української мови, адже не всі студенти, на жаль, досконало її знають.</p> <p>Отже, необхідно збільшити кількість годин викладання державної мови, а не англійської.</p>		<p>Не враховано</p> <p>Обсяг викладання (кількість годин) державної мови часто не впливає на рівень її знання</p>